

Arī cilvēki ar invaliditāti var būt draudžu un kalpošanu vadītāji

Deivs Djuels

Dienā, kad cilvēces pestīšanas vēsture būs sasniegusi kulmināciju un cilvēki no visām ciltīm un tautām nāks pielūgt to Kungu Viņa svētajā kalnā, starp viņiem būs arī cilvēki ar invaliditāti, kas dziedās slavas dziesmas kopā ar pārējiem.

Tas Kungs darīs aklos redzīgus un kurlos dzirdīgus. Tie, kas nevarēja runāt, dziedās, un tie, kas nespēja kustēties, lēkās aiz prieka. Viņi mācīs izglābtajiem slavēt Dievu par grūtās ciešanās iegūtajām vērtībām.

JAUNU VADĪTĀJU APMĀCĪBA IR BIBLISKI PAMATOTA MISIJAS STRATĒGIJA

Kristus ir mums pavēlējis sludināt Evaņģēliju, darīt par mācekļiem un veidot vietējās draudzes. Lai īstenotu Jēzus pavēli, ir svarīgi apmācīt jaunus vadītājus. Šī stratēģija būtu vēl efektīvāka, ja tajā tiktu iekļauti arī jauni vadītāji, kuriem ir invaliditāte, lai aizsniegtu 1 miljardu cilvēku ar invaliditāti visā pasaulē.

Kas ir cilvēki ar invaliditāti? Apmēram katram septītajam pasaules iedzīvotājam ir redzes, dzirdes, kustību, runas vai mentālie traucējumi. Cilvēki ar invaliditāti ir tādi paši kā pārējie, tikai Dievs viņus ir radījis ar dažiem funkcionāliem traucējumiem. Lielākā daļa no mums kādā dzīves periodā piedzīvos invaliditāti, jo īpaši vecumā. Tomēr grūtības, kas jāpiedzīvo un jāpārvar cilvēkiem ar invaliditāti, reizēm šķiet nepārvaramas. Pasaules Veselības organizācija (WHO) uzskaita „10 faktus par invaliditāti”, kas parāda tikai dažus no šiem izaicinājumiem. Nav brīnums, ka vietējās draudzēs un citās kristiešu organizācijās ir tik nepiedodami maz vadītāju ar invaliditāti. Tomēr, lai gan šķēršļi liekas milzīgi, ir cerība.

Problēmas risināšana

Mēs varam būt priecīgi par pārmaiņām, kas notikušas starp cilvēkiem ar invaliditāti.

- Vēl pirms dažām desmitgadēm mēs, runādami par kalpošanu cilvēkiem ar invaliditāti, uztvērām viņus kā pasīvus mūsu palīdzības un aprūpes saņēmējus.
- Apzinoties kopīgas sadarbības nepieciešamību kalpošanā, mēs pamazām sākām runāt par kalpošanu kopā ar cilvēkiem ar invaliditāti.
- Tagad vairs nav nekas neparasts runāt ne tikai par kalpošanu cilvēkiem ar invaliditāti vai kalpošanu sadarbībā ar viņiem, bet pat par kalpošanām, kuru vadītāji ir cilvēki ar invaliditāti.

Šim jautājumam pievēršas arī Lozannas kustība. Keiptaunas deklarācijā ir teikts:

Mēs mudinām draudžu un misiju vadītājus domāt ne tikai par misijas kalpošanu cilvēkiem ar invaliditāti, bet arī apzināties, apstiprināt un sekmēt kristiešu, kuriem ir invaliditāte, iesaistīšanos misijā.¹

Lozannas kustība pauž apņemšanos iedrošināt un sekmēt cilvēku ar invaliditāti gatavību uzņemties vadītāju atbildību, kurā viņi varētu kalpot saskaņā ar savu aicinājumu un Gara dāvanām.²

CILVĒKU AR INVALIDITĀTI IZRAUDZĪŠANA PAR DRAUDŽU VADĪTĀJIEM STIPRINĀS DRAUDZI, KAS CIEŠ

Uz to norāda vismaz divi aspekti.

1. Spējas un prasmes

Ir cilvēki ar invaliditāti, kurus Dievs ir apveltījis ar atbilstošām dotībām un izraudzījis par vadītājiem draudzēs un kristiešu organizācijās. Tas neapšaubāmi stiprinās Kristus miesu, jo visi Kristus miesas locekļi būs iesaistīti kalpošanā [darot to, kam Dievs viņus radījis un izredzējis]. Rakstos teikts, ka katram miesas loceklim ir piešķirta dāvana, ar kuru kalpot citiem. Tas nozīmē, ka, nesekmējot cilvēku ar invaliditāti garīgo izaugsmi un iesaistīšanos kalpošanā, mēs padarām Kristus miesu slimu un nespējīgu (angl. *disabled*).

Ir zināmi cilvēki ar invaliditāti, kas jau kalpo kā vadītāji, tomēr viņu skaits ir salīdzinoši neliels. Turklāt, daudzi no viņiem ir kļuvuši par vadītājiem invalīdu organizācijās vai veiksmīgi ir izveidojuši paši savas organizācijas. Tas liecina par situācijas uzlabošanos, tomēr ļoti maz ir draudžu, kurās vadītāju pienākumus veic cilvēki ar invaliditāti.

Šī problēma pastāv draudzēs visā pasaulē, un izteiktāka tā varbūt ir valstīs, kurās valsts un nevalstiskās programmas nenodrošina pietiekamu finansiālo un cita veida atbalstu. Tomēr, kamēr draudzes visā pasaulē nesapratīs, cik varenu ieguldījumu cilvēki ar invaliditāti var dot Evaņģēlija pasludināšanā, mācekļībā un draudžu vadīšanā, viņi joprojām paliks neievēroti un nenovērtēti kā potenciālie vadītāji.³

---

¹ The Cape Town Commitment, II-B-4.

² Disability Concerns Issue Group, 'Hidden and Forgotten People: Ministry among People with Disabilities: Lausanne Occasional Paper No 35-B' (Pattaya, Thailand: Lausanne Movement, 2004). Accessible online at https://www.lausanne.org/wp-content/uploads/2007/06/LOP35B_IG6B.pdf.

³ Although people with disabilities do not fit the pattern of unreached people groups, Lausanne has proposed the more inclusive term 'unengaged peoples'. Lars Dahle, 'Missions in 3D: A Key Lausanne III Theme', in *The Lausanne Movement: A Range of Perspectives*, Regnum Edinburgh Centenary Series #22, eds Lars Dahle, Margunn Serigstad Dahle, and Knud Jorgensen (Oxford: Regnum Books

2. Mācīšanās

Draudzei ir jāmacās no gudrības, ko, iedami cauri grūtībām un ciešanām, ir ieguvuši cilvēki ar invaliditāti. Viņi var sniegt draudzei tik ļoti vajadzīgo garīgo ieskatu un izpratni par fiziskajām, emocionālajām un sociālajām ciešanām. Mārtiņš Luters šo garīgo ieskatu lietu būtībā ir nosaucis par dāvanu Kristus miesai, bez kuras draudze kļūtu garīgi mazasinīga.⁴ Mācītājs Dītrihs Bonhēfers reiz teica: „Mums jāmacās mazāk spriest par cilvēkiem pēc tā, ko viņi dara vai nedara, bet vairāk pēc tā, ko viņi cieš.”⁵ Ciešanas ir katra cilvēka lielākais pārbaudījums. Tātad, kas mums ir jādara?

TAGADĒJIEM VADĪTĀJIEM IR JĀSĀK APMĀCĪT JAUNUS VADĪTĀJUS AR INVALIDITĀTI

1. Novērsiet šķēršļus, kas kavē jaunus vadītājus ar invaliditāti.

Raksti parāda lielisku piemēru, kā palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti. Israēla bauslībā tas Kungs saka: „Tev nebūs... aklajam likt šķērslī ceļā.” (3. Mozus 19:14) Šī Rakstu vieta norāda, ka cilvēki ar invaliditāti dzīves ceļā atduras pret akmeņiem vai citiem šķēršļiem, kas viņus kavē un aptur. Dieva žēlastības likums pavēl mums visiem novākt šos šķēršļus no viņu ceļa. Ja viņu ceļā nebūs šķēršļi, arī cilvēki ar invaliditāti varēs dzīvot un veiksmīgi īstenot savu uzdevumu tāpat kā jebkurš cits. Būtībā, šī Rakstu vieta pasaka, ka, palīdzot nevarīgākiem, mēs, kristīgie vadītāji, parādām bijību Kunga priekšā. Kā teica Ījabs, „Aklam es biju acis, un kājas es biju klibajam.” (Ījaba 29:15)

Lai gan šķēršļi var būt fiziski, piemēram, rampu vai margu trūkums, vieni no grūtāk likvidējamiem šķēršļiem ir priekšstati un aizspriedumi, to skaitā kļūdaini Rakstu skaidrojumi un teoloģiski pārpratumi. Piemēram, ir cilvēki, kas domā, ka 3. Mozus 21:18 aizliedz cilvēkiem ar invaliditāti kļūt par priesteriem vai draudzes vadītājiem. Patiesībā, šī Rakstu vieta attiecas uz prasībām, kas jāievēro Ārona dzimtas priesteriem, kuri kalpo templī, nevis uz kristīgo draudžu vai draudzes kalpošanu vadītājiem.

Vēl viens šķērslis ir sabiedrībā valdošie aizspriedumi. Dažos pasaules reģionos joprojām valda uzskats, ka cilvēki ar invaliditāti ir infekciozi, tāpēc viņi jāizolē no pārējiem. Ir tādi, kas tic, ka invaliditāti izraisa ļaunie gari, tāpēc cilvēki ar invaliditāti

---

International, 2014), 373.

⁴ See people with disabilities as teachers in Stefan Heuser, ‘The Human Condition as Seen from the Cross: Luther and Disability’, in *Disability in the Christian Tradition: A Reader*, eds Brian Brock and John Swinton (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2012), 191-197.

⁵ Dietrich Bonhoeffer, *Letters and Papers from Prison* (London: SCM Press Ltd, 1971), 10. Contextually Bonhoeffer is speaking more generally of what people have experienced in life.

tiek pakļauti sārpiem vai novārdzinošiem rituāliem, lai viņus „atbrīvotu no gariem”. Šie un citi aizliegumi padara neiespējamu saskarsmi un tuvas attiecības ar cilvēkiem, kuri jau tāpat ir atstumti viņu invaliditātes dēļ.

Trešais šķērslis pēc būtības ir ideoloģisks un parasti nāk no kultūras, kurā dzīvojam. Tas ir dziļi iesakņojies mūsu pasaules uzskatā jeb pieņemumā par īstenību, tāpēc to nav viegli atpazīt. Vēl grūtāk ir šo šķērslī „aizvākt”, jo mēs to pieņemam kā neatņemamu sabiedrības daļu.

Viens no ideoloģiskajiem pieņēmumiem pauž, ka cilvēki ar invaliditāti nevar pieņemt patstāvīgus lēmumus. Tomēr, šāds priekšstats ir ne tikai aplams, bet arī liedz cilvēkiem ar invaliditāti pilnveidot savu personības potenciālu, iznīcina viņu pašapziņu un iesēj viņos šaubas par to, ka viņi spēj sasniegt savas dzīves mērķus. Šāds pieņēmums neļauj cilvēkiem ar invaliditāti kļūt par kalpošanu vadītājiem vietējās draudzēs. Lielākais, uz ko viņi var cerēt, ir labdarība no citu puses.

Diemžēl šo kļūdaino domāšanu ir grūti mainīt, jo tā rada zināmu morālu gandarījumu tiem, kas nodarbojas ar aprūpes „labdarību”. Mācītājiem un citiem draudžu locekļiem vajadzētu būt uzmanīgiem savos centienos palīdzēt, jo viņi (paši to neapzinoties) var viegli sagraut cilvēku ar invaliditāti pašcieņu, pakļaujot viņus pārāk lielai atkarībai no citiem.

2. Atveriet iespēju durvis jaunajiem vadītājiem ar invaliditāti.

Kas ir vajadzīgs cilvēkiem ar invaliditāti, lai kļūtu par draudžu un kristiešu organizāciju vadītājiem? Viņiem vajadzīga apmācība un pieredze, lai pilnveidotu savas garīgās dāvanas, kāds, kas paplašinātu viņu iespējas, palīdzība, paplašinot viņu ietekmi, un citu vadītāju iedrošinājums un atbalsts.⁶

Tad tie cilvēki ar invaliditāti, kurus Dievs ir aicinājis un apveltījis ar talantiem, varēs uzņemties viņiem Dieva piešķirtos vadītāju uzdevumus: sludināt Evaņģēliju (Mat. 28:18-20), sagatavot (Ef. 4:10-12) un uzticēt Evaņģēlija vēsti kvalificētiem vadītājiem (2. Tim. 2:1-2), vislabāk, tādiem, kam ir invaliditāte.

Kas uzņemsies iniciatīvu un novērsīs šķēršļus, kas kavē pilnveidot kalpošanu cilvēkiem ar invaliditāti, un pavērs iespēju Dieva izredzētajiem un aicinātajiem piepildīt viņu misiju? To varam izdarīt tikai mēs, draudžu un organizāciju vadītāji. Tikai mēs varam audzināt, apmācīt un iedrošināt cilvēkus ar invaliditāti uzņemties vadītāju atbildību un līdz ar to pārmainīt vietējo draudžu tradicionālos priekšstatus par kristīgo vadību.

---

⁶ Chapman, Godly Ambition, 157.

Mēs vēršamies pie draudžu vadītājiem visā pasaulē: lūdzu, apsveriet turpmāk dotos ieteikumus, kas palīdzēs atvērt plašākas iespējas jauniešiem ar invaliditāti un sagatavot viņus par vietējo draudžu vadītājiem.

- Iedrošīniet jauniešus ar invaliditāti lietot savas Gara dāvanas un talantus draudzē un atklāt savu aicinājumu vai piemēroto nodarbošanos.
- Piedāvājiet jauniešiem ar invaliditāti palīdzēt jums vadītāja pienākumos, sniedzot viņiem padomu un nepieciešamo (tikai tad, kad vajadzīgs) palīdzību.
- Uzticiet vadītāju pienākumus vietējās draudzēs un kristiešu organizācijās aicinātiem, atbilstoši apdāvinātiem un apmācītiem cilvēkiem ar invaliditāti.

KOPSAVILKUMS

Vadītāji ar invaliditāti spēj paveikt daudz vairāk, nekā mēs varam iedomāties. Novēršot šķēršļus un radot cilvēkiem ar invaliditāti iespēju kļūt par vadītājiem, draudze pārliecināsies, ka daudzi cilvēki ar invaliditāti ir apdāvināti diakoni, skolotāji, mācītāji un misionāri.⁷

Cilvēkiem ar invaliditāti būs izpratne, līdzjūtība, pieeja un attiecības, kas būtiski nepieciešamas, lai aizsniegtu cilvēkus ar invaliditāti ar Evaņģēlija vēsti, sagatavotu un apmācītu nākamos vadītājus starp cilvēkiem ar invaliditāti.

Vadītāju ar invaliditāti piemērs pamudinās un motivēs citus cilvēkus ar invaliditāti kļūt aktīviem kalpotājiem, nevis tikai palīdzības saņēmējiem. Dot iespēju jauniem vadītājiem ar invaliditāti – tā ir kalpošana, kas pārsniegs mūsu vispārdrošākos sapņus un sagādās patiesu prieku.⁸

Šis raksts pirmo reizi tika publicēts Lozannas kustības žurnāla *Global Analysis* 2016. gada janvāra numurā.

http://evangelicalfocus.com/blogs/2253/Developing_Young_Leaders_with_Disabilities

---

⁷ See the recent study conducted by Oliver Merz: 'Inklusion Als Herausforderung: Eine Empirisch-Theologische Studie Zu Behinderung Und Leitungsverantwortung in Langes-Und Freikirchen Der Schweiz' ('The Challenge of Inclusion: An Empirical-Theological Study of Disability and Leadership in State and Free Churches in Switzerland'), a thesis presented in partial fulfillment of the requirement for the degree Doctor of Theology (ThD) for the University of South Africa, Pretoria, 2014.

⁸ Joni Eareckson Tada has said, 'Disability ministry is not disability ministry unless the disabled are ministering' at Ministry Access: The Lausanne Consultation on Disability Concerns, conducted at the International Disability Center of Joni and Friends in Agoura Hills, California, on 21 February 2015. This event followed the 2015 Global Access Conference and served as preparation for the Lausanne Younger Leaders Conference (YLG2016) to be held in Jakarta, Indonesia, on 3-10 August 2016.

10 FAKTI PAR INVALIDITĀTI

Pasaules Veselības organizācija

1. Vairāk nekā miljardam cilvēku ir kāda invaliditāte.
2. Invaliditāte nesamērīgi ietekmē neizsargātos sabiedrības slāņus.
3. Cilvēki ar invaliditāti bieži nesaņem vajadzīgo veselības aprūpi.
4. Bērni ar invaliditāti neapmeklē skolu biežāk, nekā bērni bez invaliditātes.
5. Cilvēki ar invaliditāti ir biežāk pakļauti bezdarbam, nekā cilvēki bez invaliditātes.
6. Cilvēki ar invaliditāti ir vairāk pakļauti nabadzībai.
7. Rehabilitācija var uzlabot funkcijas spējas un sekmēt neatkarību.
8. Cilvēki ar invaliditāti var dzīvot un iekļauties sabiedrībā.
9. Invaliditātes radītie šķēršļi ir pārvarami.
10. Konvencija par cilvēku ar invaliditāti tiesībām (CRPD) veicina, aizsargā un nodrošina visu personu ar invaliditāti cilvēktiesības.